

DECLARACIÓ 'GALICIA'

Comité Europeo
de las Regiones

Posició de la delegació espanyola del CdR respecte
la proposta de Marc Financer Pluriennal
2028-2034

Sota la presidència d'Alfonso Rueda Valenzuela,
president de la Xunta de Galícia

Santiago de Compostel·la, octubre de 2025

A La delegació espanyola en el Comitè Europeu de les Regions (CdR), composta per 21 membres en representació de les comunitats autònomes i els ens locals, **manifesta el seu rebuig** davant la proposta¹ de la Comissió Europea pel proper Marc Financer Pluriennal 2028-2034 y, en particular, davant la creació dels anomenats plans de col·laboració nacional i regional.

Al concentrar en plans únics per Estat membre un conjunt de recursos limitats i destinats a polítiques tan diverses com la cohesió, l'agricultura i la pesca, l'ocupació i la inclusió social, l'habitatge o la seguretat i defensa, es planteja un dilema d'assignació de recursos entre prioritats estratègiques que pot posar en risc el consens entorn als plans i, per conseqüència, reduir la seva eficàcia. A més, aquest enfocament dona peu a una **centralització de les decisions** en els estats membres en detriment de la seva organització competencial pròpia, **resta transparència al repartiment territorial** dels recursos i **debilita el paper de les regions** en la definició de les prioritats de despesa. Tot això podria comprometre el principi de cohesió i de desenvolupament equilibrat de la Unió.

Per tot això, reitera la **crida feta pel CdR** el 15 d'octubre per a què la proposta sobre el fons dels plans de col·laboració nacional i regional sigui revisada i apel·la especialment al Govern d'Espanya a què defensi aquesta posició al Consell.

Mida del pressupost

- 1 Reconeix els esforços de la Comissió Europea per reforçar i fer més eficient el pressupost comunitari, si bé lamenta la seva **falta d'ambició** al presentar una proposta per sota del 2% de la Renda Nacional Bruta de la UE, molt inferior al pes relatiu dels pressupostos de la resta d'administracions públiques.
- 2 Demana, per tant, que la Unió es doti dels **mitjans financers suficients per a fer front als importants reptes geopolítics actuals, així com per complir amb els objectius dels Tractats**, com la cohesió econòmica, social i territorial, l'Agricultura i la Pesca.
- 3 Lamenta **que s'estigui reduint la proporció de fons gestionats de forma compartida entre la Comissió, l'Estat i les regions en favor dels gestionats directament per la Comissió² i sol·licita que es reequilibri el pressupost per reforçar els primers**. La gestió compartida de fons ha demostrat ser molt positiva i ha permès l'adopció d'enfocaments més propers i més ajustats a les necessitats dels territoris. Això és especialment important en els fons destinats a la cohesió, l'agricultura i la pesca, ja que aquestes polítiques contribueixen de forma determinant a la competitivitat i a l'autonomia estratègica de la Unió.

Cohesió

- 4 Recorda que la cohesió econòmica, social i territorial és un dels objectius de la Unió Europea reconegut als Tractats. Amb la correcció dels desequilibris territorials, no només es beneficia a les regions receptores dels fons, sinó que s'enforteix al mercat únic europeu a l'ampliar les oportunitats per a tots i afavorir la inclusió social.
- 5 **Reclama un pressupost específic, diferenciat i suficient per a la Cohesió**, així com un sistema de repartiment entre estats membres i les regions que tingui per objectiu reduir les diferències entre els nivells de desenvolupament de les diferents regions. Només una Europa cohesionada pot respondre als reptes geopolítics actuals i contribuir a reforçar la democràcia i la competitivitat dins la Unió.
- 6 Aplaudeix el finançament mínim destinat a les regions menys desenvolupades, però reivindica una **política de cohesió per a totes les regions**. La proposta actual no assegura un recolzament suficient a totes les categories de regions ni a aquelles amb desavantatges geogràfics segons l'article 174 del TFUE. A llarg termini, això pot provocar noves desigualtats territorials.
- 7 Pren nota de la menció expressa a les regions ultraperifèriques, però lamenta que la seva especificitat s'hagi traslladat de l'àmbit europeu al nacional, ignorant la necessitat de polítiques europees específiques reconegudes en l'article 349 del TFUE i al conjunt del dret europeu al seu favor.

¹Comunicació "Un pressupost de la UE dinàmic per a les prioritats del futur: el marc financer pluriennal 2028-2034" i la proposta de Reglament per la què s'estableix el Fons Europeu per la Cohesió Econòmica, Social i Territorial, l'Agricultura i les zones Rurals, la Pesca i el Mar, la Prosperitat i la Seguretat pel període 2028-2034.

²Aquesta reducció passaria del 65% en el període 2021-2027 al 45% en el període 2028-034, fins i tot, sense tenir en compte els fons NextGenerationEU.

- 8 Tal i com estan formulats actualment, aquests plans de col·laboració nacional i regional donaran peu a una gran competència entre territoris i entre àrees d'intervenció. Per això se sol·licita que s'estableixin uns **criteris objectius, clars i concisos d'assignació regional predefinits a nivell comunitari** i que aquests es negociïn obertament amb els estats i les regions.
- 8 Alerta que **la competitivitat no pot ser una cosa aliena a la col·laboració** . Els fons de Cohesió han tingut un paper clau en el desenvolupament d'ecosistemes regionals d'innovació, especialment a partir del disseny i aplicació d'estratègies d'especialització intel·ligent. Lamenta que aquestes estiguin pràcticament absents dels plans i que les inversions interregionals en innovació no tinguin reservades un pressupost específic. De mateixa manera, lamenta la manca de referències a mecanismes de transició justa en les zones afectades per la transició industrial.
- 10 Agraeix el reconeixement explícit a les **estratègies de desenvolupament territorial i urbà integrades** , així com al **desenvolupament local participatiu** , però troba a faltar una assignació específica per a ambdós, donada la seva importància per fer front a reptes clau com l'habitatge, l'adaptació al canvi climàtic o la despoblació en zones urbanes, rurals i costaneres. Aquests instruments han demostrat tenir efectes positius en la reducció de la desocupació, la millora de la connectivitat digital o l'enfortiment del teixit empresarial i emprenedor, en especial, en les zones amb desavantatges naturals o demogràfics greus i permanents.
- 11 Valora positivament l'aportació a la construcció europea dels programes de cooperació transfronterera, interregional i transnacional de la Unió Europea. Reivindica el paper clau de les regions en aquests programes i sol·licita que la seva governança no es vegi afectada per processos de centralització estatal.

Agricultura i pesca

- 12 Recorda la important contribució de l'agricultura i la pesca a la seguretat alimentària de la UE i la fixació de població en àrees rurals. Insisteix, per tant, en la necessitat **de garantir la viabilitat d'aquests dos sectors** .
- 13 Per això, manifesta la seva inquietud davant la **disminució, en termes reals, del finançament destinat tant a la política agrària comuna (PAC) com a la política pesquera comuna (PPC)** . Considera que el pressupost comunitari no hauria de deixar de recolzar aquestes polítiques exclusives de la UE, ja que la seva implementació en el territori implica despeses significatives.
- 14 En relació amb la PAC, denuncia que el pressupost específic per ajudes a la renda i a la regulació dels mercats es redueix, a banda d'incorporar noves mesures, mentre que no es preveu una assignació específica pel desenvolupament rural, que haurà de "competir" amb la resta d'àrees d'intervenció dels plans de col·laboració nacional i regional.
- 15 Alerta de la introducció del **cofinançament nacional** de certes mesures que actualment a la PAC són finançades al 100% per fons comunitaris, el que implicaria un major esforç per part de les administracions espanyoles a l'hora d'aplicar la PAC sobre terreny.
- 16 Lamenta la **reducció dràstica de recursos en gestió compartida destinats a la pesca, aqüicultura i a la política marítima de la Unió** . Reclama que la UE destini els recursos necessaris per a la conservació dels recursos biològics marins en el marc de la política pesquera comuna, ja que constitueix una de les seves competències exclusives.
- 17 Incideix en què el **finançament comunitari en l'àmbit marítim ha de reflectir un equilibri entre els tres pilars de sostenibilitat de la PPC** (ambiental, econòmic i social) i **recolzar la competitivitat de la flora** en la seva adaptació als reptes de descarbonització, sostenibilitat, digitalització, control i traçabilitat.

Governança

- 18** Alerta amb profunda preocupació que la posada en marxa d'aquests plans portaria a una **gestió dels recursos més centralitzada en el nivell estatal**, i a un **paper clau a totes les autoritats públiques** que no garanteix jurídicament la participació de les autoritats regionals i locals ni en la definició de prioritats ni en la seva execució. **El principi d'associació no ha demostrat ser garant de la governança multinivell**, no havent assegurat a Espanya una participació real de totes les administracions regionals i locals en la programació de tots els fons de cohesió. Sol·licita, per tant, que s'asseguri.
- 19** Adverteix que la fusió de tots els fons de gestió compartida en un únic pla per Estat pot derivar en un **abandonament de les necessitats dels territoris**. A Espanya, aquesta fusió significaria passar dels vora 50³ programes actuals de fons, en la seva majoria dissenyats i executats a nivell autonòmic, a un de sol dissenyat a nivell d'Estat membre. La gestió més centralitzada en el nivell estatal no implica una major simplificació, ni per les administracions ni per la ciutadania.
- 20** Recorda que les comunitats autònomes compten amb una sòlida **experiència en el disseny i gestió de fons**, avalada pel desenvolupament d'estratègies pròpies que els atorguen un profund coneixement del territori i una visió orientada a llarg termini. Son, a més, responsables del cofinançament de les actuacions, així com de la implementació de reformes.
- 21** En quant a la **necessària flexibilitat pressupostària**, adverteix que reservar un 25% a crisis imprevistes sembla excessiu i que la seva programació no ha de quedar en cap cas exclusivament en mans dels **estats membres i la Comissió Europea**.

Reformes

- 22** Senyala que un número considerable de les recomanacions donades a Espanya en el marc del Semestre Europeu es refereixen a **àmbits en els quals les comunitats autònomes** i administracions locals tenen competències importants –exclusives en algun cas– com la gestió de l'aigua, l'habitatge o la inclusió social.
- 23** Per donar un pas més en la condicionalitat entre la recepció de fons i les reformes derivades de les recomanacions, **les autoritats públiques territorials haurien de participar, i no només ser consultades**, en l'elaboració dels informes nacionals de situació i les recomanacions específiques per cada país en el marc del Semestre Europeu, especialment en aquelles que afecten a àmbits competencials propis.
- 24** Insta, en tot cas, a què les **assignacions regionals** no es vegin compromeses pel grau de compliment de les reformes decidides exclusivament a nivell estatal.

Nou marc de cooperació territorial per a una gestió més eficaç i equitativa dels fons europeus

- 25** Amb la finalitat de garantir que les necessitats territorials siguin plenament tingudes en compte en el disseny, execució i repartiment dels fons europeus, en la nova estructura que sol·licitem del Marc Financer Pluriennal de la UE 2028-2034, la delegació espanyola del CdR planteja les següents propostes:
- a) El reconeixement del paper de les comunitats autònomes com autoritats de gestió** en els seus àmbits de competència, promovent una col·laboració estreta amb les administracions locals.
 - b) El manteniment dels fons específics destinats al desenvolupament territorial i urbà integrat**, que permetin continuar impulsant estratègies locals orientades a la cohesió, la sostenibilitat i la competitivitat.
 - c) L'impuls d'estructures de coordinació i cooperació entre els diferents nivells de govern** més àgils, eficaços i estables que l'actual sistema de conferències sectorials.

³19 FEDER i 19 FSE regionals, 1 FEDER i 4 FSE plurirregionals, 1 FEMPA, 1 PEPAC, 1 FSC, 1FTJ